

Avtal gällande ansvarsfördelning för kvalificerad tillsyn av övervakande karaktär

Parter

Västerås stad, Nämnden för personer med funktionsnedsättning (nämnden)

Region Västmanland (regionen), Västmanlands sjukhus

Bakgrund

Personer med stora och varaktiga funktionshinder med behov av medicinsk övervakning i livsuppehållande syfte har tidigare beviljats personlig assistans med stöd av 9a § Lag (1992:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det så kallade femte behovet i 9a § LSS innefattar de personer som har behov av hjälp som förutsätter ingående kunskaper hos den funktionsnedsatte. Genom HFD 2015 ref. 46 togs förutsättningarna att bevilja assistansersättning för det femte behovet bort för personer utan en psykisk funktionsnedsättning.

För de personer som efter domen inte längre beviljas personlig assistans infördes insatsen *kvalificerad tillsyn av övervakande karaktär* (kvalificerad tillsyn) tillfälligt i kommunen för att personerna inte skulle stå utan insats för behovet av övervakning. Denna insats inskränker inte det ansvar som ligger på andra huvudmän. Den kvalificerade tillsynen omfattas inte av LSS.

Definitioner och tillämplig lagstiftning

Hälso- och sjukvård

Med *hälso- och sjukvård* avses enligt 2 § 1 st Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL) åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Till hälso- och sjukvården hör även sjuktransporter samt att ta hand om avlidna. Ansvaret för hälso- och sjukvård ligger på ansvarig hälso- och sjukvårdspersonal. Som kan ha antingen regionen eller kommunen som huvudman.

Egenvård

Med *egenvård* avses enligt 2 kap 1 § SOSFS 2009:6 hälso- och sjukvårdsåtgärder som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömt att en patient, eller vårdnadshavare till denne, kan utföra själv i hemmet. Egenvård är inte hälso- och sjukvård. Enligt SKL:s cirkulär 09:71 innefattar egenvård inte åtgärder som kräver särskild utbildning för att utföra eller åtgärder som utförs av personal. Den som är anställd för att utföra hälso- och sjukvårdsåtgärder faller därmed inte in under egenvårdsbegreppet. Ansvaret för egenvård ligger på den enskilde själv, eller dennes vårdnadshavare.

Delegerad hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdsåtgärder som utförs av personal är *delegerad hälso- och sjukvård*. Den arbetsuppgift som skall delegeras skall vara klart definierad. Det åligger den som meddelat ett delegeringsbeslut att bevaka att den arbetsuppgift som han eller hon delegerat fullgörs på ett sätt som är förenligt med en god och säker vård. Ett delegeringsbeslut skall omprövas när omständigheterna påkallar det, och skall omedelbart återkallas om beslutet inte längre är förenligt med en god och säker vård. Ansvaret för delegerad hälso- och sjukvård ligger på ansvarig hälso- och sjukvårdspersonal.

Socialtjänst

Personer har, enligt 4 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL) rätt till bistånd för sin livsföring om personen inte kan tillgodose sina behov själv, eller få dem tillgodosedda på annat sätt. Biståndet ska tillförsäkra personen en skälig levnadsnivå och stärka personens möjlighet att leva ett självständigt liv. Enligt 2 kap 1 § SoL har den kommunala socialtjänsten det yttersta ansvaret för att tillförsäkra enskilda det stöd de behöver. Paragrafen innebär ingen inskränkning i andra huvudmäns ansvar. Socialtjänstinsatser inkluderar bland annat omvårdnad, påklädning, hygien, matning m.m.

Kvalificerad tillsyn av övervakande karaktär

Kvalificerad tillsyn är den livsuppehållande övervakning som tidigare beviljades inom ramen för 9a § LSS för behov som förutsatte ingående kunskaper om den funktionshindrade, det så kallade femte behovet. Personer med det femte behovet kan fortfarande vara berättigad till personlig assistans enligt LSS om behovet finns på grund av psykiska sjukdomar. Den övervakningen ingår inte i kvalificerad tillsyn. Kvalificerad tillsyn inkluderar exempelvis; övervakning av andning vid tracheostomi, övervakning av behov av medicinering vid epilepsi, övervakning av tillståndet vid vissa allvarliga ämnesomsättningssjukdomar samt övervakning för livsuppehållande funktioner.

Syftet med avtalet

Syftet med aktuellt avtalet är att klargöra och förtydliga ansvarsfördelningen mellan nämnden och regionen vad gäller den kvalificerade tillsynen.

Parterna är överens om följande ansvarsfördelning:

1. Regionen ansvarar för, och bekostar hälso- och sjukvårdsinsatser samt delegerad hälso- och sjukvård, dock inte den skatteväxlade hemsjukvården.
2. Om den enskilde, eller dess vårdnadshavare, inte är kapabel att utföra egenvårdsåtgärden själv ska den bedömas som hälso- och sjukvård.
3. Kvalificerad tillsyn är hälso- och sjukvård som regionen ansvarar för.
4. Nämnden ansvarar för, och bekostar socialtjänstinsatser.
5. Nämnden avstår från retroaktiva kostnadsanspråk för den redan beviljade kvalificerade tillsynen fram tills dess att avtalet trätt i kraft.
6. Regionen avstår från retroaktiva kostnadsanspråk gällande tid som de berörda personerna kvarvarit på sjukhuset efter de varit utskrivningsklara för tiden innan avtalet trätt i kraft.
7. Vid bedömning av kvalificerad tillsyn skall en samordnad individuell plan, SIP, upprättas gemensamt mellan nämnden och regionen där insatsens storlek och ansvaret vad gäller tillsättning av personal tydliggörs.
8. Nämnden och regionen skall dela lika på totalkostnaden som uppstår för personal som utför kvalificerad tillsyn oavsett storleken på insatsen.
9. Avtalet gäller alla ärenden där enskilda har behov av kvalificerad tillsyn, oavsett om de tidigare har beviljats assistans enligt Socialförsäkringsbalken (2010:110) eller LSS eller ej.
10. Vid det fall där föreskrifter från statliga myndigheter eller lagakraftvunnen dom i överinstans (Kammarrätten i Stockholm eller Högsta förvaltningsdomstolen) eller dylikt förändrar rättsläget vad gäller kvalificerad tillsyn så upphör avtalet att gälla i den delen som berörs.
11. Avtalet kan sägas upp med tre månaders uppsägningstid. Uppsägningen ska vara skriftlig och bekräftas av motparten.
12. Vid eventuella tvister skall allmänna avtalsrättsliga regler gälla. Tvist med anledning av detta avtal ska väckas i allmän domstol med Västmanlands tingsrätt som första instans.

Avtalet gäller tillsvidare från och med 2017-10-01

Västerås den 28/9-17

Eva Sahlén
Direktör
Sociala nämndernas förvaltning

Västerås den 2/10

Håkan Wittgren
Sjukhusdirektör
Region Västmanland